

HS BREV TILL HA

1930

14.1.	1 s.	7.7.	1 s.
22.1.	1 s.	12.7.	1 s.
14.2.	1 s.	20.7.	1 s.
22.2.	1 s.	5.8.	1 s.
27.2.	1 s.	25.8.	1 s.
13.3.	1 s.	2.9.	2 s.
27.3.	1 s.	18.9.	1 s.
1.4.	1 s.	29.9.	1 s.
? .4.	1 s.	4.10.	2 s.
15.4.	1 s.	7.10.	1 s.
19.4.	1 s.	20.10.	1 s.
2.5.	1 s.	16.10.	1 s.
5.5.	1 s.	14.11.	1 s.
20.5.	1 s.	26.11.	1 s.
11.6.	1 s.	3.12.	1 s.
20.6.	1 s.	19.12.	1 s.
22.6.	1 s.	? .12.	1 s.
		28.12.	1 s.

(postkort, enligt poststämpeln 14.I.1930)

E.

Jag såg mycket på "ung flicka med liljekonvaljer", hon vid bordet - så roligt du med tyckte om! Så var där en del Cézanneteknik och nyklassicism - och så den vackra 'Tecknaren'. Manet undrade jag på, läste sen den var gjord ur minnet. Vad gammalt kan vara vackert, det som lever över sin barndom. Och, rent hemskt, jag såg på Leander Engström på tvären som den var i katalogen, fick bättre bild. - Modellen hade varit till Lappvik och sett "de gamla vallgravarne", de från världskriget! ja om 10 år är hon också gammal - konsten bara är ung.

Skrev i går.

H.

[missä ? E.R.]

E.

Hade ej väntat mycket av A-M.'s fästman! - för skvaller går om yttre ting "såg så otrevlig ut" hette det -- ej sannt. Han såg trevligt förälskad ut.

Du frågar om Trélats atelier, jag gick där par månader 1880, minns ej rätt, men nov. o. dec. var det i alla fall. Under denna tid såg jag Gerôme en gång, Bonnat en gång, och Bastim-Lepage ? en gång. Helena Westermarck, och jag som följeslagare, var sen' hem till honom och frågade om det var sannt att han regelbundet skulle korrigera i mme Trélats atelier som hon utgav för oss elever. Det blev något obestämt svar vill jag minnas och vi, A.Thilen, Helena W., en norska och jag, Emma Löfstedt med, lämnade Trélats atelier (x) för att gå i den då just begynnade Colarossi, rue de la grand Charmière. Det liknade strejk. Jag blev enskilt inkallad och erbjuden allt fritt om jag stannade - men det var en kamratskapssak, och dessutom hade hon beskyllt en elev för tjufnad (xx) - Där, hos Colarossi, blev Courtois min lärare, det är honom jag räknar som min lärare. Puvis de Chavannes var en gång i en atelier jag med Maria W. och Ada Thilén besökte 1889, jag reste sedan ned till Italien med Hovingska stipendiet, de blev kvar. Courtois är min lärare.

Hos Edelfelt var jag en gång på besök, med Runebergs tror jag, det första året. Det var hos Runebergs jag såg honom någon gång då. Sedan såg jag honom inte alls, utom då jag lade grunden för Pasteurkopian i hans atelier - var det -86? Roligt var det inte för jag hade aldrig förtroende, och jag var ju så obetydlig. Fick bra betalt.

Reste sedan till Marianne Stokes i St.Ives. 1889. Reste dit igen med Maria Wiik 1889. på sommaren, stannade över vintern 1889-90.

Läser själv så mycket orätt om mig.

I Trélat's atelier hade Helena W. arbetat vintern förrän jag kom till Paris, vet ej hur det då var.

När har du sett det "nakna" skrämna mig - jag menade inte det. Tyra vet nog det rätta.

"-- när det är som mörkast och månen gått bakom det stora molnet - då drömmer jag ännu underbara drömmar - Jag har vandrat ute mycket om aftnarna i det underbara månskenet och sett mångatan darra på Turholmsfjärden - Om jag varit Vår Herre skulle jag gjort mångatan så hållbar att människor kunnat gå på den - åtminstone några - vi ha så långt till Degeré - men om mångatan hülle vore vi strax där! Men jag tror Vår Herre tycker om de långa vägarna."

Jag bryr mig om själens längtan, om människor - och om grönt, och hedar - det stora havet - och i var tid dess stora ensamma tavla. Tänk Stenman! hur hitta de ej själva i Sverige?

Försöker måla, är för svag än. Säg till när Manet får komma. Tänk jag har ej orkat läsa julböcker - Helene

Var det konstnärsmöten hos Edelfelt? jag visste inte, hörde ej om sådant.

(x) rue Caumartin.

(xx) Hon var nervös, hade skilt sig från sin man, förbannat sin son.

14/2. (1930)

Einar,

Många vänliga brev - men jag har ej kunnat skriva, blott svara på frågor. Det var att svika min tröst i tid som varit, allt som hållit mig uppe - du hånade, i citat, hjälpsamhetens urbild, Kristus. Jag har ej kunnat förr skriva. Vet ej min väg - men där är intet ägg till dig, jag är lugn och har vänskap för dig, kanske går det sen jag sagt det.

I Pressen var om Myntti i går - en gång om A.M. - här är det. Jag tyckte mest om ett huvud hos Bourdelle och om "les trois Pologne" Du tror jag arbetar, - mycket litet, ty jag måste vila med min nedbrutna hälsa, som ändå tycks bli litet bättre av det, vid nära 70 år! -- litet arbetar jag. Ser på den unga frökens bild, där har blivit kubistfläckar, utan avsigt, men det som uttrycker något måste man lämna. En tavla är det man lämnar på duken.

I nästa l'A. lägger jag Manet, den 'rosenröda' är den fransyska jag fann i Paris på 80-talet, och jag förstod inte hennes måleriska värde då.

Jag förstår inte det måleriska hos nutiden, det är bara som en skara pojkar, karlar, på gatan, och jag ville se mjuka kvinliga silhuetter, mjuka slampiga dräkter - måla det.

Här är härliga vårdagar, man kan helt litet sitta ute.

Allt gott!

Helene

"S." finner motsägelserna hos A.M. och Myntti T.felt har jag ej läst.

(postkort, enligt poststämpeln 22.II.1930)

E.

Skall skriva sedan, när l'A. kommit - har väl då något att skriva om. Nu vilas här - man undrar om arbetskraft skall komma mer. Slö blir man av det - har bara ritat katten som visiterar! En liten stöt kan sedan ge lust att måla igen. Vad Myntti vet när han arbetar i en ton, icke börjar med all världens fläckar - det är som vore han gammal, erfaren. Rikedom har visst givit en viss "fart" man behöver inte 'knoga' på en duk

H.

Det stod i Pressen nyss om de som måla i ett rum där barnen stoja hustrun kokar.

(27/2 -30)

Einar,

Måste skriva, ty alls inte tror jag Stenman menade det, Myntti, - han menade dig sjelv. Håll ut, din färgstarka konst skall se sin dag, skall komma ut. Skönheten, färgen, stämningen. Litet faller en riktning i glömska när en ny kommer, men så står den upp starkare och förstådd - det är du som skall hålla ut, och han skall föra det ut i världen.

Vet du vad jag tänkt om dina utklipp sist - att Finlands konst är fattig. Var slår där något vackert emot en, "sannt" kan man se i ett sjelvporträtt, i ett par landskap - men vackert är i E.Lydéns kubistbild. En Ekelund är elegant - det du en gång visade mig av Myntti var vackert. Trist som stämningen på din väg till Alavo är det i luften nu - tills man en dag tycker himlen lyser grå och ser att kvistarna redan svällt, och man hoppas. Men alltid har jag fått komponera belysning på min bild - på de läsande flickorna, på allt. Och sinnet blir tungt - tills man en dag tror man målat, eller skall måla, det man ville.

Nu går jag här och vilar, och det är som din färd i naturen, då komma intryck. En dag vet jag plötsligt vad det skall göras till kubistflickan (som ingen kubism är), ser det, tänker det, men har ej mod eller kraft ännu. Det skall sättas en ton på allt, och så skall dagrarna skrapas fram igen, den skall få mer mäktigt, ej bara ljust.

Skickar Monet i dag, men väntar till kl. 3 - om den gula skulle komma då? Där är hans porträtt, och Olympia, och 'på Caféet, Ostron, 'Folies Bergère' som jag sett och tyckte mer om än 'Jeanne', exponerad på samma gång. Tänk att sätta en jämn mörk fond på 'dame rose' med de fina skiftningarna, intet realistiskt i fonden. Säg sedan vad du tyckt om. Jag vänder alltid fort bort "Le bon bock" - kan ej se på den.

Helene

Har sett 'le bon bock' originalet.

(13-3-1930)

Einar,

Tack för naturen i dina brev, och annat med.

Vad skall den säga som inte målar nu? ej kan. Bara går här och lappar och vilar - och ha det till mål att se hur det går. Hur det går alla - är där en följd av vad man tänkt i det man får? Jag har bara tänkt, menat gott, litet nån gång - jag har fått mycket. En säger hon har "förverkat", det kan förlåtas tror jag, men har man förnekat, då vet jag ej.

Sände den gula i går. Jag fann mycket vackert, t.o.m. Braque, en del till slut - tänk! en stor kvinna!

"Dame aux gants" och "Berthe Morissot" var min första förtjusning i Manet, men de var förda till slutet, till målet, intet att tänka längre framåt till - där var slutet. 'Dame rose' är vägen till något okänt - Till Cézanne? eller något som kommer än. Hon ger bara en banal människa, men den ger hon. Där är underbara porträtt.

Har ibland lust gå till mitt färgskrin, vända tavlan - men så skakar man så snart.

Sommarn, det är hoppet

Helene

13 mars -30.

27/3 (1930, postkort)

E.

Kan inte Stenmans kort, intresset för Bremen, intet hålla dig kvar vid färger? Res till Bremen, skriv om det -

Här intet just att säga, en "gul" i dag, vackra Cézanne.

Blid snö.

H.

Hannas man, släktforskare, har i Printz'ska släkten kommit ända till Natt och Dag (som slog Engelbrecht på isen?) släkt H.ström hör dit med.

1 april (1930)

Einar,

Här är mycket litet att säga. Söndag var Hanna och Eja här - hon är mycket nätt - och de var vänliga begge - hon är som annorlunda, Han läser mycket, men jag förstår han måste läsa med tanke på vad som skall gå för AB. Söderström. Det var av dem jag fick "Kabalan" i julas, men nog tyckte jag mer om 'San Luis bro' än om det helsiga Romlivet med många biler och nervösa människor, det ger mig så litet. Nu fick jag höra Kabalan är hans första bok och San Luis bro den andra, med vilken han 'slog igenom'. Var glad det var så. Eja sade San Luis bro är ett stort konstverk.

De hade i somras sett Stenmans Rembrant, ute på villan. Andra konsthandlare i London hade haft en expert som förklarat att det inte var en R. men Stenman har sitt osvikliga väderkorn och ropade in den - och nu har en Rembrantspecialist förklarat den äkta. Det sägs Stenman har europeiskt anseende ren som kännare av holländsk konst, det är intuitionen i första ögonblicket som säger honom vad det är. Hanna lär hans dotter restaurering. Men tänk nu om inte R. målat tavlan! då skulle den inte ha värde! så litet betyder det hur en tavla ser ut.

Eja tog en teckning till exlibris av mig, jag rekommenderade en som Calonius har som mer lämplig.

Det var allt som hänt - ofta är jag dålig igen - satt uppe bara med hjälp av medicin när de var här.

Den 'gula' - jag minns nu bara Cézanne i den, hoppas i nästa häfte få Bremen. Om du kunde resa dit, och skrev ett brev! för finska kan jag alls inte förstå mer. Här är en så vacker bild av en björkskog i Pressen i dag, i Förby, icke dikad sedan 1784 - så skulle jorden se ut!

Vet du Hanna ser lycklig ut, jag är glad någon är lycklig. Jag tycker om en mans själ hos en man - en gosse? vad manne det är. Jag har växt upp bland bara gossar, 5 eller 6 -

Glad vår! här sticker ett band narcisser upp vid kanten av trädgården.

Helene

(början av april 1930)

Einar,

Ja, Lydén var det vackraste.

Vad du skriver bra om arbetet - 'då man slutat måla tror man där är intet i det' - ibland tror man och där är intet -- sen tager man fram en kasserad sak, ett "fragment" och måste skicka det ut för 100 mks skull - man vet intet om det, men anar -. Gallén trodde på ett barnporträtt och blev skrämnd när han såg det igen.

Skall skicka l'A. försiktigare men var då för sjuk att packa. 9 dagar en tillfällig sjukdom, så tvärt bra - men matthet och aldrig arbetskraft, tror jag. Manets kopia var för mig vackrare än Titian, Braque intet. Braque målar alltför uttrycksfulla krukor och ibland söta stilleben när han är korrekt - på kvinnan ser jag bara som konstnär.

"Ett huvud med för mycket uttryck" stod det en gång i l'A. - det är lärorikt Jag började i Florenz teckna Giorgiones 'Gattamelata' men där höll jag ut med intet. Giorgione är en stor själ.

Du sade en gång, flera, till mig 'måla platt', jag ville ej - nu säger du om Roault och annat det är bra och kraft. Det är gott få tala om konst. Livet och människokamp och misslyckande ser jag omkring mig, men är inte hela den långa kampen ändå ett stort resultat, så som med en misslyckad tavla. Vi ha inte bara vältrat oss i slöhet. Jag måste måla snart

Helene

Ulla var här, kommer hit i sommar, och sitter för mig gerna. 15 de juni till 15 de aug. är så glad Hon är mycket fet nu.

tisdag (postkort, enligt poststämpeln 15.IV.1930)

E.

God påsk!

Frimärkena riktigt skrämde mig - skriver nångång sedan. En engelska har föreslagit mig att illustrera Topelius, - har ej kraft.

H.

påsklördag (19?-IV-1930)

Einar,

Tack för påskbrevet, alltid tycker jag synd om dig när du skriver, du har så mycket annat att göra.

Blåsippor stå på bordet, i fönstren ha Minas och mina rosor alla knopp, ute börja blå pärlhyacinter - i går snö i dag regn. Vad regn vilar.

Nu förstår jag ej riktigt brevet - det var för 1912 års 'Fragment' det var begärt 100, och tro ej jag har grämlse för sådant - jag levde då och lever nu när jag fått höga pris.

Jag hade tänkt göra intet ända till hösten, vila ett år - men nu kommer Ulla 15 juni och kanske den unga fröken jag började i januari, med. Och vad menar du när du talar om din gosse, den tid som varit när jag låg sjuk okt. nov, och dec.? eller menar du att du ämnat dig hit nu? och jag kunde få försöka. Om jag är stark just de dagarna skulle jag försöka - bara inte i juni, juli el. augusti då Ulla är här. Men i maj, en eller två dar' - sätta färg på en duk och sen teckna litet. Nu är ett barnporträtt det mest prövande och så lätt aldeles misslyckat, det skulle väl ej bli bra Och jag vet ej vad du menar.

Tro ej det är pengar som avgöra det - jag hade tänkt reda mig utan ett år. Det är stor risk för dig, men kom och prata - och se på vatten här.

Manet ger mycket - men sänd ej l'A. jag kan ej nu gå igenom det, har så mycket att se på och det tager bort egen syn om det är mycket på en gång. M.Laurencin, jag vet ej om det är något, vet ej än. Så roligt det blir vår nu.

Helene

Har just läst Singoalla igen, varför skulle han gå till grekiskt när han hade fantasi? Läst en Anatole France om ålderdomen, en del fint, han vill sitta framför en hydda, som jag!

Har läst Yates. The salley gardens.

Det är intet amerikanskt i San Luis bro, det är Peru för 100 år sedan spanska bara författarns namn!

2 maj -30

E.

När det är om Matti Kiianlinna vill jag tala varligt. Det är inte "vardagen". Det är mest den "gyllene" stämman, något dämpat eller hest, något som sot i den som är charmerande - och det är han som förklarar Faust för mig! Faust, det är människans två naturer. Är det inte mycket ren? Och så har jag aldrig haft någon tro.- När en man ormar sig fram -- Det ligger i yrket att man har svårt att tro - och det ligger hos hans förfäder som var zigenargycklare vid svenska hovet, och som säkert lämnat honom hans sätt att röra sig, den mjuka charmen. Han var först yngre - sen när han kom från utlandet - Wien, Berlin - var han mer affekterad än - och sådant som att han bränner en stark parfym framför en liten Buddhabild, det gör mig kall. Men han har läst och tänkt. Glad Ni fick se honom.

Nu förstår jag inte alls hur hans porträtt kan förskräcka, han är vacker där, och för resten bara målad direkt efter naturen, utan någon "pejling".

Detta kort har jag fått av honom, det är allvarsamt - nu efter resan är han förändrad -

Här är som det alltid varit, oro för andra - det har varat sen' jag var 6 år! Magnus klagar, är "gammalt, trött". Jag mår bäst när jag ligger men måste ut, få luft!

Så härligt regn i dag stilla, jämnt.

En liten flicka i l'A. roade mig, och skickliga toner var där, minns ej allt mer. Mina målningar förskräcka mig med, en liten flicka nu, en kommunistinfantinna, hon har för mycket karaktär. Hon är utan religiös tro och kommunist som fadern, men en söt flicka än så länge --

Helene

Vet intet om M.Laurencin, är det något eller ej?

5 maj -30

Ja, Einar, det är nog så att ena dagen skulle jag kanske orka, den andra ligger jag i en tillfällig åkomma, som kommer ofta nu (magen), måste då vila, vara ytterst försiktig. Och på två séancer blir det ingenting - vi skall alls inte tänka på det. Det är lugnt så. Du har ju mycket arbete, och låt Bengt plocka sina blommor, allt som spirar om våren ger samma fröjd.

Ja, civilisationen är nödvändig ren för oss, men vid min ålder kunde man sitta vid hyddan - eller i en storstad, ensam -

I l'A. var mycket men jag minns ej alltid i vilket häfte det är. Var det ej Bonnard's "feta rygg" jag ej brydde mig om? Där var porträtt av Venillard och andra - var det Fautrin som varit i Sydamerika? se namn glömmer jag nu lätt när de ej upprepas några gånger. Där var Derain's Renoirtyp, hård - och några vackra - av vem? Här är ett nytt häfte i dag, jag skall se på det mer. men vad skulle jag veta om fransk modärn konst utan l'A.!

Om tysk konst vet jag intet, och när jag sett något har jag vänt mig bort, löst, tomt, eller imitation.

Hav fred i tankar och resor.

en hälsning

Helene

Så roligt att du talar om konst --

En fröken i utrikesministeriet ville köpa en tavla, men väntar väl. Jag lovade fru Saarinen sista somras att "hålla" något att visa henne - hon kommer visst aldrig - Så är det.

Tyckte om en Segonzac.

20 maj (1930)

Einar,
Sofiadagen fick jag en gratulation - det skulle ju inte vara
namnsdag mer, men tack ändå!

Det är hett och åska och man vill bara vila, kanske aldrig
mer annat - men härligt är det i naturen. Var på sommarresa
till Hagen, såg stora 'fält' gulbrun vassa i blekblått vatten,
grundt - fint. Gäddor simmade makligt i grundt vatten, och
en dopping. Det var min sommarresa.

Tyckte om hälften av Waroquier, husen, däre var sen hårdare
svarta kryp, så i detalj. Detaljen blir väl modärn nu.

Om Ulla nu kom, hon har inga detaljer. Du tror mer på M.Kiian-
linna än

Här är intet att berätta, ett tungt åskmoln kommer upp - jag
läser om Gauguin (Morice bok) och sydamerika blir det dragande.

Tänk, Ulla, högsta dagern var alltid på överläppens kant, och
tegelröd var hon, det var som indianblod.

Så skall jag väl få den klena modellen för de smala, smala
armarna, den jag börjat

Nu har du väl vår också - och måtte arbetet lätta! så du fick
en vilotid med

Helene

Här är nog tråkigt att berätta V.Nyland skriver om Ekenäs
vanartiga barn "borde vara polis" om nätterna, om skolan -
och så skatten! De kasta sönder lyktorna, flera kilometer,
och när de läggs nya, hör montören hur det klingar ren i de
första. Alla plank rivs, vattenrännor med.

11 juni -30.

Einar

Jag vet alls inte vad du gör nu - behöver väl inte veta. Ser att någon som jag tror var din vän är död, det är vemodigt. Här är som förr, vart försök att arbeta sätter ned kraften, och på samma gång verkar överksamheten andligt förslappande. Här var en f.d. elev, hon var så rörande god - all gammal svår kamp har hon belönat. Magnus var här 3 timmar, han är svag, ger en ångest, Frk. Torckell var här, och nästa söndag kommer en gammal vän, baron C. som jag gav återbud i julas! Allt är bra. Och en dag före banktid får jag "den unga" för all* sluta min tavla - så som jag slutar!

Läste just Sievertz "Mälarpirater", frisk, och förut 'Guldbaggen' och 'Huset Ushers undergång' en stor diktare, med barnsliga spökerier. Författarinnor läser jag och jämför, gläntade litet i Undets 'Jenny' som jag läst förr och det var lika vämjeligt. men underbart väl skrivet.

Har samma önskan som förr - få måla i den luft där allt blir skönt. Frankrikes! Det man aldrig får mer.

Om jag kunde vila, vila, och släpa mig dit och dö. Men så enkelt är det inte. det är sommar, men kyliga vindar här.

Sänder inte frimärken förrän jag vet var du är.

Helene.

Jag tyckte Waroquier's figuren var hårt utklippta. Så olika smak.

* [sic!]

(postkort, enligt poststämpeln 20.VI.1930)

E.

Det kom ett brev med 'Jussila' i, jag skriver ändå till Ätsäri då du icke sagt något om adressen. Där är lantliv och härligt! Nu önskar jag god midsommar! Här är högsommar, utblommat och hett. Baron C. som var här säger att hans lille son 'kör spillning på landet med stolthet - alla är de lika - och vad det är sunt. Vad sommarn blir lång - jag önskar Er allt härligt där Ni är! - Ingen 'Amour de l'Art' ännu. O, så stora bra kort de ha nu - men här är intet nytt om ej posten hämtar i dag. Modellen väntas var dag - den unga var här ren.

H.

söndag 22 dr (VI-1930)

Einar,

Jag läste också 'Jenny' för länge sen' och ville inte ha mer av det, men nu läser jag "Den lycklige åldern" - och det är om pina - och jag säger till ingen vad jag jag [sic!] tänker, ingen kan tro, eller veta vad jag tänker.

Jag har vunnit 200 m. på penninglotteriet - det räcket inte till svart räv eller mörkgrå taft, och ingen kan heller begripa varför jag ville vara fin -

Men nu är det nog med hemligheter - i l'A. var Delacroix, och vackert hos honom men för enformigt - de som i Herculanum sitta på en empiresoffa se underbara ut - det är enkelt naturen men målarn är stark. I allt kommer det an på det inte på riktningen. Vet ej om du har tid, vill? läsa ett par utdrag jag gjorde ur Gauguin, av Ch.Morice - han citerar andra kritiker - sänd tillbaka om du ej vill ha.

Vila dig, tag sommarns luft i lungorna, tänk intet, det är förnyelse. Nu har du Simberg där i alla knutar, kan du ej ha naturen - hu vad jag var rädd för Borgå med alla stora män. Ekenäs har fel, men inte det, inte en stor man.

Här är matsservering, gäster, 7 barn som sparka upp sand, dam(m) - två ha kikhosta och jag tror Ulla inte vågar sig till gården fr sin lilla flickas skull - så går mitt liv - utan arbete. Jag måste vara lat, stärka mig.

Där var en behaglig Monet i l'A. och åter en Carotfigur - lik den herdeflicka från Colarossis atelier som jag annonserat efter och som försvunnit i Ryssland. Hade lust göra mig en sådan herdinnekostym och söka en sådan typ - men varför - nu är alla typer annorlunda.

Ville ha det sagt att där är ändå hos denna norska ungdom en längtan efter något - låt vara det ofta tycks vara att ha det fint, sökt. Vet du jag har i grunden ett förakt för rikt och fint - och för jordens store - inte förakt för dem men inte dyrkan. Jo, för en del målare, diktare.

jag tror Segonzac blir en stor tecknare, som en Steinlen en Forain -
Helene

Nu kommer en stilla midsommar - hoppas man - Mina får roa sig

närmare Forain än Steinlen -

7/7 -30

Einar,

I dag kom en "Bonnard"! jag har tittat, och där var måleriskt, har inte sett mycket på den ännu - och jag får tacka dig ser jag! Det blir min födelsedagsfirning torsdag att se på den - och den är bara för storartad! Vill skriva i dag ren för i natt kl. 3 gick 19 bilar till Helsingfors. Jag är slö och trött, en hetta utan like, i Finland - man sitter bara i trädgården och hör på matserveringskriget i gården - men i går var det modell. De smala unga armarna. Och man tänker på Gauguins ord "måla ur minnet". Men jag måste ha mycket modell först. Vet du, efter "Jenny" ville jag ej läsa mer Undset - och nu efter "Olav Audunson och hans barn" vill jag inte heller läsa mer - för där är en skönhet över dem - kanske minst över den unga Cecilia som inte gick i dyn - en skönhet över människans elände och fel - till sist är hon stor. Sigrid Undset förstår ändå mycket. Vill du inte läsa den med Tyra.

Nu tackar jag dig bara för boken - alltid tänker du på mina fattiga dagar och gör dem ljusare. -

allt går väl vidare, som i Olav Audunson -

I morgon målas igen.

Allt gott önskar

Helene

(Följande text på franska bifogad till brevet:)

L'impressionisme.

-- Mais aussi c'est une École (encore une École) avec tout l'esclavage qu'elle entraîne. C'est un dogme de plus. -

Ce sont les Officiels de demain, autrement terribles que les Officiels d'hier... Cet Art (l'Art de ces derniers) a été jusqu'au bout, a produit et produira encore des chefs-d'œuvre. Tandis que les Officiels de demain sont dans une barque vacillante, mal construite et inachevée. ofullbordad - ofulländad Un Art purement superficiel helig, tout de coquetterie, purement matériel. La Pensée n'y réside pas" -

Les impressionistes démentent par l'éclat de leurs personnalités l'impersonnalité de leur programme. Niera-t-on par exemple que Mr. Renoir s'il est franchement impressioniste par son procédé de peinture en clair sur clair n'intervienne personnellement et volontairement dans l'interprétation tolkning de les figures, mettant en valeur et en relief les traits nécessaires contentant par le reste de sommaires indications Theodore Duret.

Et Monet lui-même ne part-il pas, bien souvent et dans ses meilleures oeuvres, de la réalité pour la dépasser, plutôt qu'il ne se propose de lui donner un double. N'y-at-il pas du rêve, un sentiment de joie, l'intervention, enfin d'une volonté dans ses féeries de couleurs. Et s'il ne peint que ce qu'il a "actuellement sous les yeux" n'interprête-t-il pas le spectacle selon ce qu'il a actuellement dans l'âme?

Skall skriva om Mann och poemet sen, tack

12/7 (1930)

Einar,

Tack för goda ord - ja, vad hade mitt liv varit utan allt du gett, inte kan man tänka -

Och poemet, Kiplings, är vackert, men grunden vi finna, är den inte skönare, fastare, än det vi kan. Urtids enkla skönhet. Åren lägger mycket onödigt till. Och varför måste Kröger uppdriva sina känslor, hade han dem så slappa - jag har inte just läst tysk litteratur, tröttnade på "Chr.Wahnschaffe".

- I dag var Kiianlinna här, mycket mer naturlig än nånsin förr, och mer sympatisk. Han var inte brunmålad, utan ansigtet hade sin naturliga färg (x) - och var finare. Ville hämta hit en skådespelare men jag orkar ej --

Hör, 3 veckor väntade jag Ulla hon kom inte hit till mig, var i staden - då tog jag en annan, hade henne 1 gång och så var det 5 dagar främmande - kan ej mer minnas så jag kan måla - och sover inte bara skakar --

Andra skriva de vill komma - de få ej. Men Matti Kiianlinna talade böcker, ville låna mig Vigny.

Och nu ett tack för Bonnard men inte mitt sista ord om honom, det är svårförstått, utan fast punkt i rymden, ibland naivt vackert, inte just 'känsla' - det är ju en omodärn sak. Men du som skriver gjorde en gång en resa med honom, från Madeleine till Operan, och han glömmer aldrig den resan - Bonnard kan 'flanera'. Sen skall du se den och säga ditt ord.

Det är Segonzac's kvinna och bädden jag finner lova så mycket, den midt emot med, inte det stora huvudet, och vi kunde hålla vad om hans framtid - men vem skall avgöra vem som vunnit, när var och en av oss håller sin ståndpunkt.

Jag har Mina sjuk nu en 10 dagar -

God sommar än

Helene

Om de första tunga dropparna ville falla.

Jag tycker inte en linje behöver vara mjuk för att uttrycka mycket, vara vacker med.

(x) har aldrig sett den förr.

20/7 (1930)

Einar

Du har en tavla med tärnor färdig men hinner ej måla.
Jag skall inte skriva, här är inte heller bra, hon är ej frisk.
Sök ej franska ord det är bara att impressionism var en vila
för målarne, för deras själ - och en ny akademism - men där
fanns originella begåvningar bland de första.
Jag har länge tänkt sända en Yeats-dikt, inte för jag tycker
den är för ungdom, det bleve stilleståndet och ålderdomens
vishet - och slutliga sanning

'Palatset' ville jag gerna ha, det var djupt och vackert men
jag visste ej jag fick det.
Djungelboken är bland mina minnen.
Helene

[bilang: utdrag ur Den lyckliga herdens sång, se i engelsk
lyrik l. Yeats.; anmärk. av ER]

5 te aug. (1930)

Einar,

Jag läser om Mann och det tyckes mig vara ord och ingen distinct betydelse - men kanske vill du låna mig den? En l'A. har kommit - en gång bad du mig hålla den litet längre, nu ville jag gerna visa Helena W. den, hon kommer snart hit.

Tack för 'Palatset' igen. Kipling har två gånger förr givit mig mycket. Och tack för blomster tankar till 'Helena' de vara längre än de verkliga, de blomma sprödare, finare.

Ing, Sihtola, som var här nyss, var i Frankrike sådär 1912, då Modigliani och en annan - som nu är mondän och ej vill veta av gamla bekanta - bodde i en håla, sov på torrt löv, och levde av det de begärde av målare, som lån eller annars. Det hände ofta de bad om en tub cobolt t.ex. den var slut för dem. Modigliani slet ut sig.

Nu är Sihtolas son i Cagnes, målarkolonin, är bekant med Cézannes son och Renoir-släkten.

Här är så litet tankar, bara vila och sommar - en dag längtade jag efter vintern -

Och du har det gott vid sjön om kvällen, jordelivet är skönt - Helene.

Så lättsinnigt jag översätter, save betyder utom, men saving kommer nog från to save, spara, savings är besparingar. Tyra har väl sagt - jag nämnde båda. Du får nog ingen sanning i ditt hjärta! Men nu har jag lättvindigt skrivit fåfänglighet fast sooth betyder trösta, vagga till ro. Det är tröst i sannings-sökandet.

(25-VIII-1930)

Einar

Tack för tåg brevet, svarar nu först på en fråga där. "Italiensk gosse" är troligen av mig, ja säkert. Har intet minne av när den målats, men i reproduktion ser den så Helsingforsisk ut - från Paris är den ej, har ej Parisljusförhållanden.

Skyll ej stackars Bonnat som jag sett en gång i mitt liv för den. Om den är så sen som efter min första Pariservistelse vet jag ej, tror det är en Helsingfors positivspelare.

Sen tackar jag för Thomas Mann, Läste det med stort intresse där diktarn talar i ateliern till målarinnan - första gången var det hemskt - andra gången var jag oberörd - där är något konstlat i tysk konst nu och han måste ju längta till annat, till det mest omedvetna, men något långt i borgerlighet går han. Nån gång kommer han med något vackert. Och nu förstår jag min egen längtan till det enklaste, det som inte heller är konst, bara ett liv - man är så sönderriven - tills man har allt klarlagt --

Nu är jag inte innerst sönderriven - bara uttröttad ibland.

Manns hjälte hade intet som tvingade honom, intet som var nödvändigt - han blev utan hållning - och ingen stor kärlek heller. Får jag sända boken (Mann) med Bonnard att ses på?

Helena W. var här, en gammal vän, men hon kan inte se på bilder, i l'A. t.ex. 'Ovädret över Antwerpen', Boudin, fann jag vackert, och några, många, i andra häftet. De hjälpa en att ej ge tapt - vad jag är trött - vakar. Skall ändå måla litet på 'bankfröken' Mitt huvud är trött.

Det har nu lugnat litet med gårdsförsäljningen, han har ej sålt - men om de slå ned sina fordringar för Helsingfors stenhuset så frestas han igen - då går jag väl ut i världen. Och om köp kan bryta kontrakt vid nyår är det hemskt.

Men vad har han för fröjd av den här gården! hyresgäster som stjäla frukt och säger 'han är så rik' - är han det ens?

Om Paul Kleo skulle jag tala - du kan fröjda dig mer åt något abstrakt, jag ville ha människan, verklighet (x). Nu är ju 'landskap med fåglar' vackert. Skall härnäst sätta med ett häfte jag en gång fått.

Förlåt att mitt huvud är trött - men när oron var stor var det gott att ha en bok att taga i.

Du är väl hemma nu, i gården, och samlar ännu goda minnen för vintern. (Jag längtar efter vintern ibland, efter november - mjukhet, samling)

Två dagar utan regn nu, det är skönt, och härnäst orkar jag skriva bättre. Tack för alla vackrabilder, böcker!

Helene

Frimärken sändes när du är hemma igen

(x) Arosenius är 'människan'.

(På ett skilt blad följande:)

Fyra celebra namn, men när man ser på verken och söker glömma konserten av naiv beundran, är deras celebritet underbart artificiellt. Det fattas ej folk som bekransa dessa verk etc, etc.. Men illusionerna vara en tid, en generation kommer (och snarare än man tror) som enkelt skall förklara att Picasso är en skiclig trollkonstnär, en slags Fortuny, Léger en tråkig (primaire?) och Marie Laurencin en monoton modist utan fantasi.

tisdag. (2-IX-1930)

Einar,

Nu åter önskar jag dig lycka! ett år har gått. Och tack för de "15" du säger redan ha gått - och jag "vet ej hur det hade varit utan dig" säger jag med - tack för bild och ord, vänskap. Det synes mig en lång lång tid.

Magnus kommer onsdag eller torsdag, därför skriver jag nu ren' - han vill taga några arbeten med och jag har bara den grönaktiga bankdamen och en stor studie av den samma. Den första har jag arbetat sedan julen på, den senare är gjord bara efter modell - allt under trötthet sjukdom. Har sedan haft en annan modell som var alltför TOM!, den liknar en målning före Paristiden.

Ett brev i dag, om tavlor mest de man ser på avstånd ren - giv mer derav som du lovar. Men säg tror du alltid en målares dröm finner genklang - en går kall, en finner i den en beslägtad själ - ja en hel tid går kall - nu är man kall för Gauguin, där ute. O, goda ensamhet

Hur kan man vara i "någons sold"?

I Thomas Mann fanns vackra saker, mest om Östersjön, litet om gossen som 'stod utanför' men ej så övertygande - och varför banaliteter som polisen? Och målarinnan sade inte rätt, han var ej kälkborgare, han var förkonstlad - man längtar bara efter det man inte har. Det var intressant göra Manns bekantskap - och jag tänkte på vilket intryck 'Ludolf Urslevs krönika' gjorde på mig, en slägts undergång, verkliga undergång, mycket djupare.

Det har nu lättat i huvud, och hälsa, sedan åskperioden är förbi. Det har varit en het, ljum, tung sommar, men otroligt vacker - nu tänker man när skall fönstren in! Om du fick fira din stora dag i ro på landet! en sådan dag är fest -- allt gott i år som komma önskar jag dig!

Helene

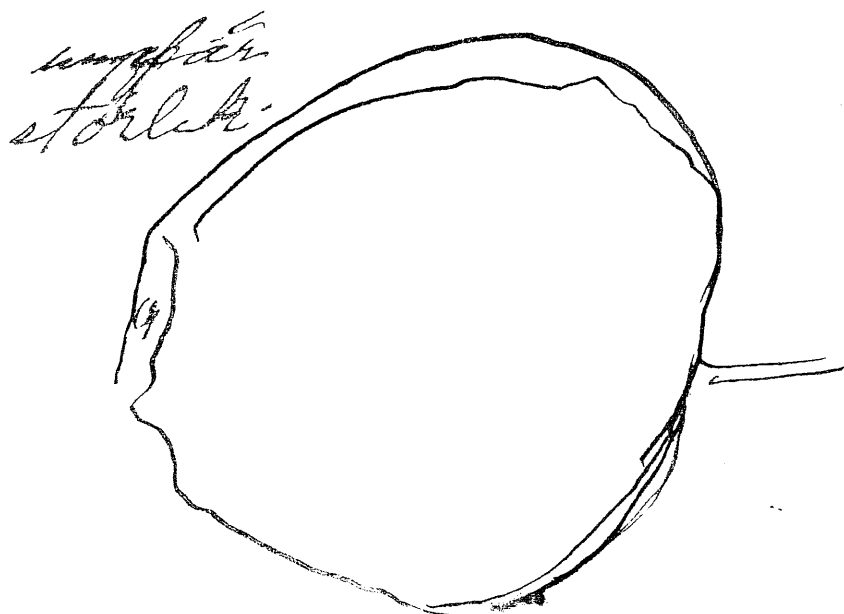
Skrev en dag upp de visor Marianne brukade sjunga för mig - i sin säng om morgnarna.

(På en skild papperslapp följande:)

Här finnes mycket vackra, goda äpplen i gården, lätt syrliga, passa att äta och även till kokning, torkning - de äro "lika goda som utländska". Vet du om ett större parti kunde beställas där uppe. Ägaren, husvärden skulle ge inpackning men fordra frakt sedan. Priset är 10 mk. kappen. Får jag svar på ett kort.

(På baksidan av lappen ritat äpple och orden 'ungefär storlek.' se bilagan nedan)

(Bilaga till brevet av 2.9.1930)

Einar,

Ja, "hungern" efter en bild växer, kan ej stillas - som du säger. En bild från hjärtat! Och tänk - en Degas nyss har stannat den ett ögonblick. Där ser man så litet motivet är - det är bara Degas' hela själ - kanske grymhet, om inte grymheten är vår som se ned på en typ?

Där finns i denna l'A. också en annan man, Venillard's, där papper ligga tomma, och handen slapp - endast porträtten leva - det är kanske mästerverk! - En bild med två kvinnor - är den något? vet ej än.

Ett vackert Frödinghuvud, tack - och så skär det en i hjärtat när ett människoliv skall skäras sönder, delas ut - allt det vi hålit djupast gömt. Skalden ger det ändå, säger du, - han ger det i förklädnad.

Sedan jag läst 'Tonio Kröger' läste jag åter kritiken - man borde ju läsa 'Buddenbrocks' det är mest om andra hans böcker (x) - men det roade mig att kritikern tror det är Hans Hansen och den blonda Inge sjelv Tonio ser

En liten längtan till målning kommer - och en dag sträcker man sin hand efter det man aldrig når, den tavla man längtar att se - aldrig når man det -

De stora ryssarna som hade gnistan hel - de skrev, målade inte, eller bara ikoner.

Här går en kabel ut genom ett fönster, lyser upp källarn där det grävs, det är kallt inne - och sen' få vi "påhöjning" för vattenledningen i köket, och på skatten för vattentornet, och sedan betalas för litern vatten vi taga - och räntan skall sänkas till 5 - och jag är lika glad. Jag är så gammal.

Ja, äpplena var dyra när jag skrev, sen föllo de till 8, men då hade de varit plockade en tid. Han begär mycket, och så tager han lugnt en förlust på flera tusen när en 'Gånge' res utan att betala hyran - "han är nu fattig", säger han. Här bo andra med som aldrig betala sin hyra, - och kristliga fruar bedraga i äppelköp! Jag har försökt alltid vara ärlig, helt ärlig i tankar och uppsåt, mot honom.

Men innan vi få fönstren in kan man ej måla.

Vet nu ej om Bonnard skulle vara välkommen till påseende medan de är på landet. Ett häfte jag för par år sen' fick lägger jag med i paketet, det får bli där, tycker inte om det.

Farväl för denna gång

Helene

O, så mycket varma kläder man behöver för vintern, så mycket frukt - kappor och blusar lagts in - bråk. Man skulle inte ha ett hem när man målar.

Vi skulle inte lyssna till allt som journalisterna - tidningen är det som sprider moralisk smitta i vår tid - och det erkänna de aldrig.

Där är så mycket filosofi över konst, - om du kunde läsa det! - i l'A. Man kan skriva intelligent om målning i det oändliga, men det lägger inte en tum till konstnärens verk - han måste göra det ensam - kanske hjälper det andra att förstå. Där är att Seurat var mer revolutionär än v.Gogh.

(x) i kritiken.

29/9 1930 (postkort)

E.

Vill gerna läsa Kristian Elsters bok - om jag får. Sitter och ser på gula löv, och där är ledsamt, vet ej varför. Här är litet sjukdom i huset igen, hon är sjuklig. M. är nog "affärsman" - 2.500! Alla fönster 'inne' - vintern får komma - men vad skall man vänta på? Arbetet blev avbrutet av folk som ville jag skulle 'lappa' på par gamla saker - lappande gör det alltid sämre men jag hoppas ändå alltid något gott av det.

H.

Om jag skrev 'Paradiset' som adress!

Roligt höra om målning, om Bonnard, tycker om det han målar, tecknar, men inte alltid.

Han använder ett par ljusblå ögon alltför lätt ibland, det är bara simmigt.

4 de okt -30

Einar,

Ja, Degas var så stark och mänsklig - och målerisk! att han grep mig mycket djupt. Venillard elegant - och en mos.

Och Thomas Mann - jag kan med vilket motiv som helst allt beror på hur man tar det - livet är fullt av till det yttre banalt som kan innehålla underbart - han kan få ut mycket av trollkarlen - men, jag har inte sagt vad jag tänkt om Mann, har tänkt han faller i plumphet ibland. Ett ord om hans mor, ett ställe här, eller där - hur kan han? är det bara han är tysk -

Den stora björnjägarn i villan här bredvid har tyckt att tiden var inne - och allt ger en reflex i det som är.

Ja, Magnus sålde Bankfröken, börjad i julas, för 2500, för mig (x). Börjar nu teckna på en duk.

Magnus skriver alltid om den lille Carl-Magnus, vad det är bra han tänker på honom. tack för utklippet, skall taga 'Buddenbrocks' från biblioteket, sen' först kan man tala om Mann.

Helene

"Jag skriver också fast intet händt, hvad är det sedan som händer människor, konkurs, giftermål och benbrott! En stjerna har jag sett falla just över mejeri - från den stora grann ned mot en liten björk - en långsam livligt glänsande bana. Jag skulle hunnit önska mig något, men jag tyckte det var nog att få se den så allsmäktig i rymden, att högt över jorden finns så mycken härlighet. och allt blev smått och litet. jorden och vi och tiden - I den stunden syntes mig hvarje önskan för liten - Och nu är det för sent -" "Och nu har jag också sett den konstgjorda stora himlakroppen Zeppelin - - det var en hälsning från stora världen och jag fick tårar i ögonen af längtan dit, och jag sprang med slöddret öfver potatisåkrar och bergsknallar - och vinden blef allt starkare - -"

(x) till Frk. Pesonen, Finansministeriet.

(På ett skilt blad följande:)

Mariannes visor.

"Brüderlein fein, Brüderlein fein,
Muss mir gar nicht böse sein.
Wenn die Jugend dich verlässt
Muss nicht böse sein."

"Und die Hunde knurren,
und die Hunde bellen, Ihn an,
Und mit steifen Fingern
spielt er was er kann.
Und die Hunde bellen,
und die Hunde knurren
An den armen alten Mann."

Schauman's sånger hon brukade
läsa upp

"Weil auf mir, du dunkles Auge,
Uebe deine ganze Macht
.. .. milde, träumerische,
Unergründlich süsse Nacht."

(forts. till 4.10.1930)

"Nie soll weiter sich ins Laud
Lieb vom Liebe wagen
Als sich blühend in der Hand
Lässt die Rose tragen.
Oder als der Nachtigall
Halme bringt zum Neste,
Oder als ihr süsser Schall
Wandert mit dem Weste."

Min mors visor.

"Och månen vandrar
på fästet blå."
- - - - -

"Hanar och hönor och
kycklingar små
Spring lättuga nu.
- - - - -

En flickas visa

" - - - hon hade
sippor i sitt hår, och
en bukett vid barmen,
och där hon gick,
föll mer och mer.
Av blommorna på marken ner."

(Topelius) "Vårens flicka".

(7/10 -30)

Einar,

Elisabeth skall minnas Simons ord när hon är gift, under vardagens möda - aldrig glömmen en kvinna ett ord ur de verkliga djupen. Och jag förstår Elena gör som hon gör, kvinnan går från allt för sin kärlek. Det är hon som älskar mer, av dem. Och Sigrid Undset är psykolog, den kvinnan som är minst praktisk, nyttig, blir mest älskad. Vad hon ändå är obehaglig, S.U. "Den lyckliga åldern."

Leppänens gosse tycker jag om, och han har sin stil, och där är det i huden de tycker om. Det är nog vackert. Ja, vad det är gott med böcker, och någon som talar om det med en.

När man målar ur minnet vad det gerna vill bli som ett färgtryck, litografi, eller är det tröttheten? Sättet gör väl så litet. "En "impression" räcker ej så länge att man kan få alla detaljer med." Gauguin.

Det ser ut som ett japanskt tryck, det jag gör. Det målas en liten stund, eller två, i veckan.

Efter en tid skall jag taga "Buddenbrooks" från biblioteket, nu är ögonen inte bra.

Du får förlåta att jag sände till en namnsdag så tidigt, spara den - här är morgondagen alltid osäker. Du tycker väl inte om den, men ett konstverk är den, och den jag först sökte få finns ej, en Cocteau, Modiglianis modell.

Länge, länge har det varit dimma, nu bryts skyarna, och vad det var för en vacker afton i onsdags, hela himmeln var mjuka grå och röda moln, och det skymde.

Här är så litet att säga - och mycket att göra - fönster, dörrar, ha fått lister, man söker skydda sig - vad skall vintern bringa. Vi måste ha mod.

Helene

(På en skild papperslapp följande:)

Det har räckt mycket länge innan jag förstått en del av Bonnard, men sen har han givit mig mycket, han är inte konventionell. En del "NU" börjar jag förstå, fina teckningar Han är så ny för mig - det är inte det sist modärna

16/10 -30

Einar,

Jag har känt på mig att något inte var bra där i Norden - inte för jag ej hörde något, jag väntar ej du alltid skall skriva, men det var något oroande -- och i dag är det brev. Ingen sjuk, gudskelov. Vi få inte det vi vill -

- Hur var det med Magnus då han skulle gå från tjänsten! vad skrev han ej till mig! och pinade sig. Nu är han nöjd som det är. Det sker dig orätt, tänk du skall göra rätt ändå, och vem vet om ej det klarnar en dag - visst är det synd nu om dig Och jag som ej mer orkar tänka mig in många förhållanden, stämningar, förlåt mig när jag inte säger allt som jag borde göra det - det är en trött hjärna som skriver! Jag skriver till så få nu mer -

Där är vinter, här dimma i dag, i går. Jorden grävs upp, djupt, för ledningar, och karlarna säga denna gård är ett undantag, det är bara ren sand, andra är gyttja på djupet. Du har talat om sparbanksräntan, men då det en längre tid skrivits om deras sänkning av den med så är det bäst se tiden an. Till årets slut har jag det bra genom "Bankfrökens" försäljning, och sen' med, under 10 månader och sen! - - jag har ej oro. Om bara Mina är frisk. Vet du huru det är att ej kunna röra sig ur sitt rum? Så illa jag ej orkade översätta hela artikeln åt dig sist, att 'Cézanne var vägen till Ronault" och R. var mycket innehållsrik och rik på måleriskt, facinerande. Ett liv var som helst, och en tavla målad! Ser på Vermeer's flicka, enkel och underbar -

Helene

Och holländska Indien, där det söks finska forstmästare!

(På ett skilt blad följande:)

tisdag

Det var ett vackert utklipp, tack - om furan som föll - Turgeniev är inte utan känsla - "alla föds vi för att göra varandra ont -" det är något i det, försök göra gott, vad blir det. Men man må hålla ut så blir det mening med livet.

Elena är nu klassisk gestalt, går rakt till sitt mål, passionerad, och blir finare än modärna gestalter ofta. Mamma och jag brukade tala om "Uvar" han hade stannat i minnet.

Tack!

20/10 - 25/10 -30

Einar,

Läste och läste - jag bryr mig inte så mycket om att det är Ungdom - bara det är något - inte om åren. Och det var så likt min egen ungdom - ja friare - idéer, idéer, diskussioner, och jag alltid utanför, naturligtvis, och allt skulle bli annorlunda, och utmärkt * "en stor tid" var det - och det var mycket norrmän i Paris och jag var på anarkistmöte med fkr. Kielland, och var alltid utanför. Jag trodde inte som de andra. Och min värld fann jag långt senare. Då trodde jag på folkets renhet ändå, de skulle göra det bättre. -

Har slutat boken. De blev snart gamla, och "aldrig blir det riktigt som man tänkt." En Karsten som bara tänker på sitt eget jag och behöver ett krig för att ryckas upp, och Hedvig som är torr och inte kan unna Simon en gnista av lyckan, eller åt Elisabeth, sedan hon snäst S. i 10 år. "Elisabeth gå och lägg dig, det är sent". Hon kunde ju komma till medvetande, och det är bättre hon giftes med en Jan, eller Karsten. Och Simon går, men är ej Simons ord nog för Elisabeths hela liv - mer får ej någon - Tack, det har så intresserat mig. Läser nu 'Elena'.

Har med boken i hand gått igenom ditt brev om Bonnard, säger ja till allt, "Kvinnor i hamn" är vacker fast man ej vet varför allt är så. En "nue" var bara så lik Renoir. Det har tagit tid att förstå Bonnard - men den ger.

Hr. Sihtolas "Ungdom" är några streck med öljefärg, blond, lik "Bar de Folie Bergere", en grön kant på en krage.

Isa Sandberg - Mina som hör av städerskor här bredvid (vad är det värt -) sade han de sista dagarna gått i hemmet och sagt 'Snart är tiden inne', och 'hur skall det här sluta" - man trodde han menade politik. Måndag gick han att rösta, högtidsklädd. Här prisades äktenskapet som är lyckligt -- vet du var och en måste få ha sin övertygelse - men om hon pinade honom - - Din mor har en sådan vakt som jag haft - icke säga allt till en sjuk - och man kallas icke sann --

Helene

En vacker Courbet snart.

14/11 -30

Einar,

Ett litet brev med gratulation på namnsdagen! namnsdag är ju bara glädjedag, med kaffe, familjefest!

Här står vattnet upp på fiskartorget, där jag bodde förr, och vid 'Stallörn' - vi är på det torra, vi kan ha kläder i byrålådan utan att de mögla.

Ingen l'A. än, men jag väntar, och jag skall läsa - och intet nytt, bara vattnet som forsar i köket, ur kran' - jag är nästan lika skrämmd som katten - den som besöker oss var dag.

Farväl, och allt glatt och gott önskar

Helene

Kajana Seminarium ber om en tavla till deras samling - skulle vara roligt ge, men -

Har av Eja fått "Sjundby gård" ur verket Herrgårdar i Finland - vill du se?

(26/11 1930)

Einar,

Läste 'S.Len's bro' för så länge sedan, minns en del och den starka spanska stämningen - men långt är den från Teistes pratsamhet, där en fråga ändå står, skall föräldrar ge efter, sätta sig in i barnens åsigt - Jag tror det ej går, se fru Teiste det blir en tom personlighet men god, bäst vara sann. Jag tror Teistes yngsta dotter varit en hustru för Karsten - hette han så? - rivit upp honom.

Ja, här är nu om vår konst i Reval. - Nej, vet du nog får det bli med 'l'Amour' som förr. Det låter lustigt. Men tack!

I dag så utvakad, nästan sjuk - för i går var det modell. En riktig succés, modellen var nöjd, "det är bra, det är bra" och hon skrattade - och sällskapet - och Mina - tyckte det var 'så nätt'! Törs inte se på det i dag. En liten belgiska, en flamländska, något saftigt av Rubens i det, liten, fyllig, men mörk, varmhyad, stor böjd näsa liten, liten insjunken mund, inte alls min typ - men roligt ändå. Och så underligt, hon skall gå i någon kurs hemma i Antwerpen i vinter, vi fråga vad? "vet inte, det som farfar vill" - vem frågar far och farfar hos oss! Och deras hund har så ledsamt i Finland att den kastar upp var dag! Så kan Finland kännas.

Ja, det är en underlig längtan i blodet - dit där det var måleriskt och lungt - där jag nu skulle finna kanske intet. Vid en gammal gata eller vid en skogskant i Fontainebleau.

Vet du jag läste om Varoquier i ditt brev, läste först snabbt 'impressionismen', såg sedan det var g och läste 'ingressionismen' - och nog var där 'des ingresses', beståndsdelar i en maträtt t.ex. - men så klarnade det - ingressionism ! - Böcker skulle vara roliga läsa nu, men ögonen vill ej, de svida. -

Dagarna är mörka. Snart börjar julstök - jag vill inte ha det - Skulle nästan ha lust hälsa på belgierna som bett mig - för ombytets skull.

Tack för brev om konst, böcker -

Helene

Jag vill slippa exponera har hållit på i 50 år

3/12 (1930)

Einar,

Vilken bok har givit så många tankar som 'Ungdom - är den halv ? för det den ej avslutar livet. Jag säger Simon är hjälten han är den enda som går med ett mål, och går till det sist - de andra - teori! Karstens hustru är fin, stilla, idealkvinnan, klok, älskar honom, men hon har inte den variation, fantasi? som han behöver, hon är för bra för honom. Så tycker jag. 'S.L.bro' ger inga tankar, en färgrik bild, och dystert.

Jag har 'Kabalan', hans första bok, ordrik, hetsande, om Rom - där han andas ut när han åter ser Manhattans höga kust. Mig har Italien tröttat, hetsat, med.

Där man lägger in sin själ, säger du - vilken av världens store har genast funnit den som var förtjust i den själen? Några hundra år har den ofta stått ensam, ingen har sett åt den. En gång finns den där ändå - det har du rätt i. Men bort från allt måste den som skall söka något nytt, något den bara känt.

Bonnard har mer än man först tror.

Den 1 sta kom l'Amour de l'Art, jag läser intet denna gång, lägger ett häfte med - om det alls roar dig? Där är de omgivande höjderna återgivna som slättland, det är fotografins fel - det måleriska är borta, tydligheten kvar.

Skall ut i dag i affärer, så frisk är jag - kanske. Magnus var road av det jag målar - och han räknade i pengar - sade Kahlroth begär 10.000 för något. Jag känner mig fri.

Vi ha ett så kristallklart vatten nu, det liknar bergskristall, det ger visst hälsa - och vid 70 res jag ut att måla!

Helene

Har ej tagit Buddenbrooks än. Tre gamla i Ekenäs ha dött i förgår, i går - av de 4 jag kände när jag kom finns 1 kvar.

fredag (19/12 1930)

Einar,

Många varma hälsningar, och god jul till alla!

Och tack för alla de år du glatt mig, givit uppoffring, vänskap och hjälp.

Min bästa önskan är nu att ditt liv skall förflyta lugnt -
Man är sjelv oro, vaggas "av och an -" Shelleys ord - och önskar
göra sitt sista verk i ro.

Här är julbråk jag skall ge gardiner stoppa dem, det är skurning,
polering och i går såkte jag ut att köpa gott. Tisdag ber jag
Måns klä gran.

Orkar inte skriva i år, och har intet att ge nu - sedan kommer
l'Amour de l'Art som förr

All glädje, allt gott, hälsa! allt önskar Er

Helene

Det är inte jul för Mina om hon ej får städa, baka, ha ljus
och jag vill hon skall ha sin glädje

Hos Magnus må de bra, säga de.

(december 1930)

(troligen en fortsättning till ett tidigare brev?)

"Sedan lång tid målar Sickert inte efter naturen utan efter croquier" - är det därför han är blodlös?
Sickert "den bästa nu levande engelska målare" 70 år gammal.
Från svartgrönt och blek ocra har han övergått till anilinrosa och citrongult.

(x) I dag - se vi Whistlers svaghet - - -

(xx) Detta sagt är det rättvist att erkänna att W. hade ett utmärkt inflytande på engelsk konst och förberedde den under 20 - 30 år att mottaga Manets och Cézannes stora lära. -För-
Engelska målare, om idealet var prérafaelismens blodlöshet hos Burno Jones, eller den fadda akademismen hos en Leighton och Dicksee, eller den ihåliga virtuositeten hos Sargent, återkallade Whistler till det verkliga måleriets principer.

(28/12 1930)

Einar,

Det lider mot ett nytt år och jag önskar Er alla fröjd av det - hälsa! - och tackar dig för det som gått, med utbyte av många tankar och syner i konst!

Huru kan Tyra offra så mycket gott, och så utsökt gott, på någon, på mig! Jag tackar henne så varmt, och de små packarena. Vad gav ej Daumier från det den öppnades till sist då jag blev ensam, han blev av alla böcker den största, och han visar vägen. Nu vill jag bara tala om ett stort huvud, det är inspiration som kommer när man målar. Och en kvinna i profil. Hur kan jag tacka dig!

Julen gick - tungt - alla skrev vänligt, trofast, en från sjukbädden, en från en annan bädd - Nanny Westersträhle. Det är tungt när andra ha det så. var du därför glad så länge det varar - måtte det alltid vara.

Måns kom tisdag, Magnus är gammal och trött - onsdag hade Mina en vän på middag och afton, det var gladare för henne så. Jag var liksom i en dröm om annat. Om de mörka bladen på cheminém, rimfrosten, ljusen, en gång - om alla de som nu lida ~~nu~~ - om allt som hotar - och så kom en tanke, du skall försöka måla något än -

Jag fick av Magnus en stor skissbok, 4 pennor 2 gummin, så roligt med det. Av honom el. Måns Vlaminck's bok "le tournant dangereux", Camille Mauclair's "l'Art Vivant" och av Hanna och Eja Hintzes 'konst i 19 de seklet'.

Har ej börjat Buddenbrooks än, väntar ljusare tider - men tack. Nu allt gott! och vila i helgen. Med hjärtligaste hälsningar.

Helene

(På en skild papperslapp följande:)

Om "farbror Thomas' A. nu är målad sommarn 1882 efter min första Parisvistelse, då jag svärmade för Holbein, vet jag ej, eller sommarn 1884, då var jag en tid på Sjunby. Det är en tidig målning, och han var redan mycket sjuk. Var jag 1885 i Tavastland och målade Schwerin? Farbror Thomas är tidigare Henrik A. är efter fotografi - denna.

Var var jag sommaren 1883? skulle det vara då? nej våren - 83 reste jag till Paris sedan Bretagne till våren 1884.